

ЗНАЧЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ПО ПЛАНА ЮНКЕР, ПРОГРАМА COSME, ПРОГРАМИТЕ УРБАКТ 3 И ЕСПОН, КАКТО И НА МРЕЖАТА ЕЕН ЗА ФИНАНСИРАНЕТО НА СТАРТ ЪПИТЕ И ЗА РАЗВИТИЕТО НА ИНОВАТИВНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Доклад
пред участниците на ЕВРОПЕЙСКИЯ ДЕН НА ПРЕДПРИЕМАЧА 2017

25 октомври 2017 г.
Представителство на ЕК и ЕП в гр.София

**ДОЦ. ЙОСИФ АВРАМОВ, доктор по икономика, финансово-инвестиционен консултант и търговец
СЪПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА ПО ИНОВАЦИИ ПРИ БТПП
ЧЛЕН НА УС НА БТПП**

СЪВЕТЪТ ПО ИНОВАЦИИ ПРИ БТПП И СТАРТ ЪПИТЕ

СЪВЕТЪТ ПО ИНОВАЦИИ (СИ) ПРИ БТПП ОТДЕЛЯ ГОЛЯМО ВНИМАНИЕ НА СТРТЪПИТЕ, КАТО ЧАСТ ОТ МАЛКИЯ И СРЕДНИЯ БИЗНЕС У НАС. СИ е създаден на 11.05.2011 г. и се ръководи от двама съпредседатели: акад. Никола Съботинов, бивш председател на БАН и доц. Йосиф Аврамов, член на УС на БТПП. В СИ при БТПП е изготвена и **методика за създаване на Стратегия относно селектирането и развитието с експертната помощ на Съвета по иновации при БТПП на старт ъп компании, както и в известна степен и тяхното финансиране.** Тази методика бе изготвена в края на месец август 2017 г. и в голяма степен е в съответствие с насоките, които са залегнали в Концепцията, приета от правителството на Република България за Индустрия 4.0 Тези старт ъп компании са отражение и са в резултат на т.нар. нов модел предприемачество и създаване на нов модел предприятия. За прилагането ѝ се използват в работата на СИ следните финансови инструменти: Програма COSME, която е с общ бюджет от 2,3 млрд. евро за периода 2014 - 2020 г. В обхвата ѝ са четири специфични цели на подпомагане, в т.ч.: подобряване достъпа до финансиране за МСП под формата на капиталови и дългови инструменти; подобряване достъпа до пазарите за МСП по-специално в рамките на съюза, но също и в световен мащаб; подобряване на рамковите условия за конкурентоспособност на предприятията от Съюза, по-специално във всички сектори, вкл. в сектора на туризма, както и насърчаване на предприемачеството и на културата на предприемачество.

Програма COSME

- На 2-ри октомври 2015 г. Европейският инвестиционен фонд и СИБАНК сключиха първото споразумение по програма COSME в България с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции. Споразумението позволява на СИБАНК да предостави 200 млн. лв. (близо 100 млн. евро под формата на кредити за МСП в България през следващите три години – до октомври 2018 г. Кредитите ще бъдат предоставени в резултат на гаранция от ЕИФ по програма COSME и ще дадат възможност на СИБАНК да предостави допълнително финансиране при благоприятни условия за над 1 000 МСП. Това е не само първото гаранционно споразумение по програма COSME за България, но и едно от първите в Европа. Програмата осигурява гаранционни схеми под формата на частично обезпечаване на нови кредити и банкови гаранции като по този начин се улеснява достъпа до финансиране на предприятията. Налице са облекчени изисквания към предоставяне на обезпечения в сравнение със стандартните изисквания на СИБанк и възможност за гратисен период по инвестиционни кредити, както и възможност за ползване на ресурс от външни за банката финансови институции. Досега няколкостотин МСП в т.ч. и старт ъпи са се възползвали от тази гаранционна схема по програма COSME.

ПЛАН "ЮНКЕР"

- С оглед на стимулиране на инвестициите в ЕС и преодоляване на технологичното изоставане от САЩ, Япония, Корея и други страни, които доскоро бяха в категорията „развиващи се“, на 26 ноември 2014 г. ЕК обяви **„План за инвестиции за Европа“** известен още и като **т. нар. План „Юнкер“**. Той предвижда мобилизиране на средства от публични и частни източници на финансиране, при което всяко евро от публичните средства се използва за генерирането на допълнителни частни инвестиции, без да се създава нов дълг. Планът за действие се основава на три взаимно подсилващи се направления или стълбове на Инвестиционния план. Европейският фонд за стратегически инвестиции е основният елемент на Инвестиционния план за Европа, известен още като плана "Юнкер". С него се очакват инвестиции на 315 млрд. евро в икономиката на 28-те държави от ЕС в следващите три години. Целта му е да мобилизира допълнителни публични и частни инвестиции в Европа, включително и в България, за проекти с голямо социално и икономическо значение, както и да допринесе за развитието на малките и средните предприятия. Инвестиционният план за следващите три години разчита преди всичко на частни инвестиции, основно чрез дългосрочно кредитиране. Гаранцията, която ЕС дава е в размер на 16 млрд. евро (от тях - 3,3 млрд. евро от "Свързана Европа" и 2,7 млрд. евро от "Хоризонт 2020"), още 5 млрд. евра са гаранциите от Европейската инвестиционна банка. С тях се формира т.нар. ЕФСИ с размер от 21 млрд. евро. Целта е до 2018 г. тези средства да нараснат 15 пъти.

Сред елементите на инвестиционния план е **Европейският портал за инвестиционни проекти (ЕПИП)**, който ще бъде публично достъпен уеб базиран портал от инвестиционни проекти, създаден с цел да ускори процеса по реализацията им в ЕС и по този начин да допринесе за по-голяма заетост и икономически растеж. За да бъде включен даден проект в ЕПИП, той трябва да отговаря на няколко условия. На първо място: проектът (или програмата, която се състои от по-малки проекти) трябва да има минимален бюджет в размер на 10 млн. евро от гледна точка на необходимите инвестиции, като е възможно да се комбинират по-малки проекти за достигане на тази стойност. Други условия са: проектът трябва да попада в някой от секторите, посочени в член 9, параграф 2 от Регламента за Европейски фонд за стратегически инвестиции, като в проектната форма са включени общо 24 възможни сектора. В този регламент се урежда създаването и функционирането на ЕФСИ. С него ще се предостави гарантиране на риска при дългосрочни инвестиции в ЕС, както и ще се осигури по-голям достъп до рисково финансиране за МСП и дружествата със средна пазарна капитализация. За целите на предоставената от ЕС гаранция е създаден гаранционен фонд, от който се гарантират инвестициите, осъществени в рамките на ЕФСИ. Той е предназначен да предоставя ликвиден резерв за бюджета на ЕС в случай на загуби, понесени от ЕФСИ в процеса на реализация на инвестициите. ЕФСИ ще функционира като част от структурата на Европейската инвестиционна банка, с оглед да се ползва експертизата на Банката при реализацията на проектите.

ПРОГРАМА УРБАКТ 3

- В ЕС функционират и четири междурегионални кооперирани програми в т.ч.: **ИНТЕРАКТ** (INTERACT - International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic), **ИНТЕРРЕГ** (INTERREG IVC – Innovation&Environment Regions of Europe Sharing Solution), **ЕСПОН** (ESPON - European Observation Network, **УРБАКТ** (URBACT) към Европейски фонд за териториално сътрудничество (EUROPEAN TERRITORIAL COOPERATION GOAL (ETC), който е част от Европейски фонд за регионално развитие. Те обхващат различни аспекти на повишаването на качеството и ефективността на градската и регионалната политика на ЕС. Техният общ паневропейски географски обхват и постепенно подобряващото се развитие на операциите постига максимално взаимно допълване и демонстрира увеличаване броя на дейности и събития, като например по време на дните на отворените врати. Освен това, тяхното ноу-хау и мотивирани екипи работят съвместно по редица конкретни дейности и по-специално за рамка за общо разпространение на информация със следните дейности:
- Събития за двустранно сътрудничество (Дни на отворените врати и тематични събития);
- Общи разпространителски дейности (развитие и утвърждаване на европейските показатели, инструменти, данни и методи, доказани добри практики);
- Съвместни изложби, работилници и други действия за повишаване на осведомеността по отношение на териториалното развитие;
- В допълнение с УРБАКТ III, създаването на Национални УРБАКТ точки планира в повечето от страните-членки и партньори на програмата усъвършенствана версия на Националните точки за разпространение, работещи в УРБАКТ II. Те ще отговарят за комуникацията на дейности и резултати по УРБАКТ и ще подкрепят сътрудничеството между местните, регионалните, националните и европейските равнища, както и ще вграждат УРБАКТ резултатите в политиките и практиките (трансфер на добри практики).

УРБАКТ (URBACT) е Европейска програма за обмен на опит и обучение, която повече от петнадесет години се финансира от бюджета на Европейската комисия. Програма УРБАКТ е в тясна взаимовръзка с широк кръг организации на ЕС и с Европейските програми за териториално сътрудничество. Програмата следи за синергията и общите действия, като отговор допълващ нуждите на градовете и местните заинтересовани лица. В частност обобщаването на всички дейности и комуникациите свързани с тях предлагат възможности за съвместна работа. Целта на мрежата е да стимулира иновациите в градското обновяване, като насърчава градовете да идентифицират, прилагат и разпространяват добрите практики за устойчиво градско развитие. Тя дава възможност на градовете заедно да разработват решения на основните урбанистични предизвикателства, като утвърждава ключовата им роля в отговор на все по-сложните предизвикателства пред обществото. Програмата подпомага развитието на градовете в областите: Градско планиране; Изграждане на капацитет; Изоставени градски пространства; Култура и културно наследство; Взаимодействие с хората в неравностойно положение; Енергийна ефективност; Финансов инженеринг; Жилищно строителство; Намаляване на въглеродните емисии; Стратегическо планиране; Градска мобилност; Градско обновяване; Разрастването на градовете; Взаимоотношение между градските и селските райони. След успеха на програмите УРБАКТ I и УРБАКТ II, УРБАКТ III (2014-2020 г.) е разработена, за да продължи да насърчава устойчивото интегрирано градско развитие и да допринесе за успеха на стратегията Европа 2020. УРБАКТ III включва всички 28 държави членки на ЕС, Норвегия и Швейцария. Тя се финансира съвместно от ЕС и държавите членки, като делът на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) в бюджета е 74,3 млн. евро. Тази сума е значително увеличена в сравнение с предишния Програмен период 2007-2013 г. С оглед да се постигнат тези цели, УРБАКТ III се развива в областта на следните три вида интервенции: транснационален обмен; изграждане на капацитет и капитализация и разпространение. В изброените области в Програма Урбакт 3 се отделя голямо внимание и на развитието на старт ъп компаниите.

- Програмата ESPON 2020 има за цел да насърчава европейското териториално сътрудничеството чрез трансфер на знания и политика подкрепяща обучението на държавни органи и политически участници на всички нива. Тя се стреми към пълноценно сътрудничество подобряващо ефективността на кохезионната политика на ЕС и на други секторни политики и програми развивани чрез европейските структурни инвестиционни фондове и чрез националните и регионални политиките за териториално развитие. Това сътрудничество се осъществява чрез създаване, разпространение и популяризиране на добри практики в областта на териториалното развитие. Основната ѝ цел е разширяване на политиката за сближаване, като се получи максимален ефект в подкрепа на стратегията Европа 2020 и като преди всичко се укрепи капацитета на икономиката на ЕС, чрез нарастване на иновациите и създаването на нови работни места. Нейната цел е чрез подкрепата на националните и регионални власти, те активно да участват в осъществяването на Стратегията Европа 2020 г., както и да съдействат за териториалното сближаване на отделните страни и региони. Програмата ESPON 2020 има и друга цел, която се свежда да доразвие значимо общоевропейското териториалното сътрудничество и да съдейства за изследванията, които са успешно осъществени чрез програмите ESPON 2006 и ESPON 2013. Програмата ESPON 2020 е съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие в размер на 41,3 млн евро за периода 2014-2020.

Enterprise Europe Network (EEN)

- Enterprise Europe Network (EEN) е най-голямата бизнес мрежа в света, създадена от Европейската комисия в подкрепа на малките и средни предприятия (МСП), в т.ч. и на старт ъпите с международна ориентация. В Мрежата участват над 600 бизнес и изследователски организации от над 60 страни в Европа, Азия, Северна и Южна Америка. Експертите от Enterprise Europe Network подпомагат растежа на бизнеса в ЕС чрез:
 - намиране на точните бизнес и проектни партньори чрез директен достъп до най-голямата база данни за бизнес коопериране в Европа и участие в бизнес мисии и B2B срещи;
 - предоставяне на консултации и организиране на обучения относно европейско законодателство и стандарти, изисквания при навлизане на нови пазари, защита на интелектуалната собственост и възможности за финансиране;
 - осигуряване на подкрепа за ефективно управление и финансиране на иновациите в МСП.В България Enterprise Europe Network се представлява от консорциум от 12 организации, покриващи територията на страната.
- БТПП е една от тях, но в сравнение с останалите, тя е с най-значителна дейност. *EEN предоставя персонализирана подкрепа, за да се намерят точните международни партньори за бизнеса на МСП и на старт ъпите.* Enterprise Europe Network съдейства на фирмите да намерят подходящите бизнес партньори (дистрибутори, търговски представители и др.), партньори за технологичен трансфер или партньори за съвместно кандидатстване по европейските рамкови програми. Един от основните инструменти на мрежата е поддържането на най-голямата [база данни за международно сътрудничество](#) в света, която е публично достъпна и съдържа над 10 000 оферти. Клиентите на EEN могат да публикуват свой собствен профил или да разгледат предложенията за сътрудничество на различни фирми, изследователски организации, университети, висши училища, колежи и други.

- Друга възможност за клиентите на EEN е предоставянето на възможност за тяхно участие в организирани от Enterprise Europe Network бързи и ефективни срещи за бизнес и технологично коопериране в рамките на водещи международни конференции и търговски изложения, които значително намаляват времевия ресурс, необходим на фирмите, за да намерят подходящите партньори. Сред т.нар. **успешни истории** на тази мрежа и благодарение на оказаната от EEN подкрепа, български производител на изделия от неръждаема стомана сключи договор за подизпълнение с фирма от Белгия и значително увеличи приходите си. Експертите на EEN съдействаха и на българска фирма за сглобяеми къщи, контейнери и фургони да получи CE маркировка и да започне износ на австрийския пазар. Налице е възможност за: [бизнес партньорство](#); [проектно партньорство](#); [технологично партньорство](#), както и до [достъп до всички оферти](#).
- **Не по-малко важни за МСП и за стартапите са КОНСУЛТАЦИИ от EEN** чре експертите, работещи в тази мрежа. Те предоставят съвети и повишават информираността на представителите на малкия и средния бизнес в т.ч. и на стартапите относно:
 - Европейско законодателство и стандарти
 - Навлизане на международния пазар
 - Защита на интелектуалната собственост
 - Възможности за финансиране
 - Технологичен трансфер

Консултациите, предназначени за представителите на МСП, както и на стартапите се предоставят компетентно от експертите, работещи в мрежата EEN. Тези консултации са в следните области: [Европейско финансиране](#); [CE маркировка](#); [Европейски стандарти](#); [Законодателство](#) – българско и европейско и [Иновации](#)

- Част от СЪБИТИЯТА, организирани през 2017 г. от EEN при БТПП са следните:
- **Бизнес срещи с тайвански фирми в София, на 31 октомври 2017г.**
- [Enterprise Europe Network към БТПП и Тайвански Търговски Център, София, \[...\]](#)
- **Семинар: Как се прави бизнес с Латинска Америка**
- [Българската търговско-промишлена палата, Търговско-промишлена палата Враца, Мрежата ELANBiz и Enterprise \[...\]](#)
- **Бизнес делегация до Израел с посещение на изложение WATEC, 11-15.09.2017**
- [Българската търговско-промишлена палата информира за предстояща американска търговска мисия в \[...\]](#)
- **Изложение „Marketplace Austria Food 2017“ и бизнес срещи в сектор „Храни“**
- [Enterprise Europe Network към БТПП, в сътрудничество с EEN към \[...\]](#)
- **Конференция на тема: Планът за инвестиции за Европа – възможности за българския бизнес**
- **Двустранни бизнес срещи в Коджаели (Турция) през ноември 2017 г.**
- **Изложение за производствени решения в Сингапур през октомври 2017г.**
- [Изложението за производствени решения \(MSE\), организирано от Федерацията на производителите \[...\]](#)
- **Обучение на тема: Възможности за финансиране на проекти по ОПИК, процедура „Разработване на продуктови и производствени иновации“**
- **Двустранни бизнес срещи в рамките на COMPUTEX TAIPEI 2017**
- [Enterprise Europe Network е съорганизатор на брокерско събитие в рамките \[...\]](#)

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!

за контакти:

Доц. ЙОСИФ АВРАМОВ, д-р по икономика
съпредседател на Съвета по иновации при БТПП
член на УС на БТПП,
финансово-инвестиционен консултант и търговец на деривати

@: josif.avramov@mail.bg

T : 02 983 45 62 офис; 02 827 68 21

M: 0885 40 32 32

W: www.inovacii.eu

(сайт, на който е инсталирана Платформа “Иновационна борса”
при Съвета иновации при БТПП)

W: www.evroproekti.org

(Информационен сайт на Съвета по иновации при БТПП)